

Projekt
z 27 maja 2009 roku

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia2009 r.

**w sprawie delegowania sędziów do Ministerstwa Sprawiedliwości i Krajowej Szkoły
Sądownictwa i Prokuratury oraz świadczeń przysługujących sędziom delegowanym poza stałe
miejsce pełnienia służby**

Na podstawie art. 78 § 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) tryb i szczegółowe warunki delegowania sędziów do pełnienia obowiązków w Ministerstwie Sprawiedliwości, a także pełnienia czynności administracyjnych lub prowadzenia zajęć szkoleniowych w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, zwanej dalej „Krajową Szkołą”;
- 2) tryb i szczegółowe warunki realizacji prawa do nieodpłatnego zakwaterowania i zwrotu kosztów zamieszkania w miejscu delegowania, w tym maksymalną wysokość zwrotu kosztów faktycznie poniesionych oraz wysokość miesięcznego ryczałtu;
- 3) tryb, szczegółowe warunki i zakres innych świadczeń przysługujących sędziom delegowanym poza stałe miejsce pełnienia służby.

§ 2. Minister Sprawiedliwości deleguje sędziego do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości na wniosek dyrektora właściwego departamentu lub biura Ministerstwa Sprawiedliwości, a do pełnienia czynności administracyjnych lub prowadzenia zajęć szkoleniowych w Krajowej Szkole – na wniosek dyrektora Krajowej Szkoły.

§ 3. 1. Sędziemu delegowanemu do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości nie powierza się czynności w odniesieniu do spraw, w których orzekał.

2. Pełnienie funkcji wizytatora można powierzyć sędziemu delegowanemu do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości w departamencie lub biurze sprawującym nadzór nad działalnością administracyjną sądów powszechnych lub nadzór nad wykonaniem orzeczeń.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, Nr 213, poz. 1802 i Nr 240, poz. 2052, z 2003 r. Nr 188, poz. 1838 i Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 34, poz. 304, Nr 130, poz. 1376, Nr 185, poz. 1907 i Nr 273, poz. 2702 i 2703, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 131, poz. 1102, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1410, 1413 i 1417, Nr 178, poz. 1479 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1044 i Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, Nr 64, poz. 433, Nr 73, poz. 484, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 136, poz. 959, Nr 138, poz. 976, Nr 204, poz. 1482 i Nr 230, poz. 1698, z 2008 r. Nr 41, poz. 251, Nr 223, poz. 1457, Nr 228, poz. 1507 i Nr 234, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 1, poz. 4, Nr 9, poz. 57, Nr 26, poz. 156 i 157 i Nr 56, poz. 459.

§ 4. 1. Sędzia delegowany do innej miejscowości niż miejscowość, w której znajduje się miejsce służbowe sędziego, niebędącej miejscem jego stałego zamieszkania, składa do kierownika jednostki będącej miejscem delegowania, zwanego dalej „kierownikiem jednostki”, pisemny wniosek o nieodpłatne zakwaterowanie albo o zwrot kosztów zamieszkania w miejscu delegowania w jednej z form określonych w art. 77 § 6 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, zwanej dalej „ustawą”.

2. Jeżeli nie istnieje możliwość nieodpłatnego zakwaterowania w zasobach mieszkaniowych pozostających w dyspozycji jednostki będącej miejscem delegowania, kierownik tej jednostki zawiadamia o tym niezwłocznie sędziego, który dokonuje wyboru formy zwrotu kosztów zamieszkania w miejscu delegowania.

§ 5. 1. Nieodpłatne zakwaterowanie następuje na podstawie:

- 1) skierowania wydanego przez kierownika jednostki – w wypadku zakwaterowania na okres nieprzekraczający miesiąca;
- 2) umowy zawartej pomiędzy sędzią a kierownikiem jednostki – w wypadku zakwaterowania na okres powyżej miesiąca.

2. Sędzia delegowany na czas nieokreślony lub czas określony powyżej sześciu miesięcy może złożyć wniosek o zakwaterowanie w zasobach mieszkaniowych, pozostających w dyspozycji jednostki będącej miejscem delegowania sędziego, wraz z członkami rodziny. Kierownik jednostki uwzględnia wniosek w przypadkach uzasadnionych, jeżeli istnieje możliwość takiego zakwaterowania, określając warunki tego zakwaterowania w umowie, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

§ 6. 1. Zwrot kosztów zamieszkania faktycznie poniesionych w wysokości określonej w fakturze nie może przekraczać:

- 1) 3.050 zł – gdy miejscem delegowania jest miasto stołeczne Warszawa;
- 2) 2.285 zł – gdy miejscem delegowania jest miasto będące siedzibą wojewody;
- 3) 1.525 zł – w wypadku delegowania do innej miejscowości.

2. Wypłata podlegającej zwrotowi kwoty faktycznie poniesionych kosztów zamieszkania następuje w terminie 7 dni od dnia przedstawienia faktur kierownikowi jednostki.

§ 7. 1. Wysokość miesięcznego ryczałtu, o którym mowa w art. 77 § 6 pkt 1 lit. b ustawy, wynosi:

- 1) 2.285 zł – gdy miejscem delegowania jest miasto stołeczne Warszawa;
- 2) 1.525 zł – gdy miejscem delegowania jest miasto będące siedzibą wojewody;
- 3) 1.220 zł – w wypadku delegowania do innej miejscowości.

2. Wypłata miesięcznego ryczałtu następuje z dołu, do 5. dnia następnego miesiąca.

§ 8. 1. Zwrot kosztów, o których mowa w art. 77 § 6 pkt 2 i 6 ustawy, następuje raz w miesiącu z dołu, w terminie 7 dni od dnia złożenia kierownikowi jednostki wykazu odbytych przejazdów lub dojazdów oraz oświadczenia o wysokości poniesionych kosztów, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W wypadku gdy okres delegowania jest dłuższy niż miesiąc, zwrot kosztów, o których mowa w art. 77 § 6 pkt 6 ustawy, nie może przekraczać równowartości biletu miesięcznego na dojazd środkami komunikacji publicznej.

§ 9. Wypłata ryczałtu, o którym mowa w art. 77 § 6 pkt 3 ustawy, następuje raz w miesiącu z dołu, w terminie 7 dni od dnia złożenia kierownikowi jednostki wykazu dni przepracowanych w danym miesiącu.

§ 10. 1. Na wniosek sędziego delegowanego kierownik jednostki przyznaje sędziemu zwrot kosztów przejazdu, o których mowa w art. 77 § 6 pkt 5 ustawy.

2. Zwrot kosztów następuje na podstawie umowy o używanie pojazdu do celów służbowych zawartej pomiędzy sędzią delegowanym a kierownikiem jednostki, na warunkach określonych w przepisach w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy.

§ 11. 1. Wypłata diet, o których mowa w art. 77 § 6 pkt 4 ustawy, następuje w terminie 7 dni od dnia złożenia kierownikowi jednostki wykazu dni pobytu w miejscu delegowania w danym miesiącu.

2. Diety nie przysługują w wypadku:

- 1) zapewnienia sędziemu delegowanemu nieodpłatnego całodziennego wyżywienia;
- 2) nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy;
- 3) zwolnień od pracy bez prawa do wynagrodzenia;
- 4) urlopu wypoczynkowego, urlopu bezpłatnego bądź urlopu dla poratowania zdrowia;
- 5) podróży służbowej, z tytułu której sędzia otrzymał diety w pełnej wysokości;
- 6) pobytu w szpitalu.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 lutego 2008 r. w sprawie delegowania sędziów do Ministerstwa Sprawiedliwości i Krajowego Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz świadczeń przysługujących sędziom delegowanym poza stałe miejsce pełnienia służby (Dz. U. Nr 30, poz. 185), które utraci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, na podstawie art. 73 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. Nr 26, poz. 157 i Nr 56, poz. 459).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie wykonuje delegację ustawową z art. 78 § 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm., zwanej dalej „u.s.p.”), w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. Nr 26, poz. 157 i Nr 56, poz. 459).

Ustawa o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury nie zmieniła dotychczas obowiązujących przepisów dotyczących delegowania sędziów oraz świadczeń przysługujących sędziom delegowanym do innej miejscowości niż miejscowość, w której znajduje się miejsce służbowe sędziego, i jednocześnie niebędącej miejscem jego stałego zamieszkania (które mają rekompensować sędziemu delegowanemu niedogodności wynikające z delegowania poza stałe miejsce pełnienia służby; art. 77 i 78 u.s.p.), zmieniła jedynie brzmienie przepisu delegującego wprowadzając w miejsce „Krajowego Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury” – nowoutworzoną jednostkę pod nazwą „Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury”. Minister Sprawiedliwości został w niej upoważniony do określenia w drodze rozporządzenia:

1) trybu i szczegółowych warunków delegowania sędziów do pełnienia obowiązków w Ministerstwie Sprawiedliwości, a także pełnienia czynności administracyjnych lub prowadzenia zajęć szkoleniowych w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury,

2) trybu i szczegółowych warunków realizacji prawa do nieodpłatnego zakwaterowania i zwrotu kosztów zamieszkania w miejscu delegowania, w tym maksymalną wysokość zwrotu kosztów faktycznie poniesionych oraz wysokość miesięcznego ryczałtu,

3) trybu, szczegółowych warunków i zakresu innych świadczeń.

Mając na uwadze rodzaj zmiany w brzmieniu przepisu delegującego, projekt rozporządzenia powtarza dotychczasowe rozwiązania, przewidziane w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 lutego 2008 r. w sprawie delegowania sędziów do Ministerstwa Sprawiedliwości i Krajowego Centrum Szkolenia Kadr Sądów Powszechnych i Prokuratury oraz świadczeń przysługujących sędziom delegowanym poza stałe miejsce pełnienia służby (Dz. U. Nr 30, poz. 185), dostosowując je już jednak do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 stycznia 2009 roku (sygn. akt K 45/07), w którym Trybunał uznał art. 77 § 1 pkt 2 u.s.p. za niezgodny z art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 173 Konstytucji RP w zakresie, w jakim dopuszcza łączenie funkcji orzekania przez sędziego z wykonywaniem czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej.

Właściwie wszystkie z przysługujących sędziemu delegowanemu należności stanowią mają środki na pokrycie kosztów ponoszonych przez sędziego w związku z podjęciem i wykonywaniem powierzonych obowiązków poza stałym miejscem służby, a jednocześnie poza miejscem zamieszkania. Niemal wszystkie określone zostały ryczałtowo już w przepisach samej ustawy, ewentualnie stanowią będą równoważność faktycznie poniesionych przez sędziego delegowanego kosztów zamieszkania – zwracaną po udokumentowaniu ich poniesienia w określonym rozmiarze fakturą.

Niezmienione, w stosunku do przepisów dotychczas obowiązujących, pozostają: tryb delegowania sędziego do Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury (§ 2 projektu), pewne zasady wykonywania przez sędziów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Krajowej Szkoły obowiązków w miejscu delegowania (§ 3 projektu), określenie sposobu realizacji przysługujących świadczeń, takich jak nieodpłatne zakwaterowanie w miejscu delegowania, czy sposobu wypłaty poszczególnych należności (§ 4 -11 projektu). Przyjęty miesięczny okres rozliczeniowy takich należności, jak zwrot kosztów przejazdów, dojazdów oraz diet, tj. świadczeń wymienionych w punktach 2 - 6 § 6 art. 77 u.s.p. (§ 8 ust. 1, § 9, § 11 ust. 1 projektu) ma charakter wyłącznie porządkowy, a termin wypłaty należności biegł będzie od złożenia przez sędziego delegowanego stosownego wykazu lub oświadczenia.

W projekcie wprowadzono zmianę sposobu określenia zwrotu kosztów zamieszkania, określając kwotowo zarówno wysokość zwrotu kosztów faktycznie poniesionych, jak też miesięcznego ryczałtu (§ 6 i 7 projektu). Wysokość przysługujących należności zachowano na dotychczasowym poziomie, uwzględniając zasadę określoną w art. 77 § 6 pkt 1 lit. b u.s.p., że kwota miesięcznego ryczałtu nie może być wyższa niż 78 % podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego.

Należy dodać, że zmiana metodologii liczenia kwot zwrotu kosztów zamieszkania, poprzez rezygnację z odniesienia do kwoty będącej podstawą ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego i kwotowe określenie wysokości tych kosztów, ma na celu odejście od praktyki relacjonowania wysokości świadczeń „pozapłacowych” z poziomem wynagrodzeń.

Projekt nie przewiduje konieczności corocznej waloryzacji kwot zwrotu kosztów zamieszkania faktycznie poniesionych oraz miesięcznego ryczałtu o prognozowany w ustawie budżetowej na dany rok średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych. Zakłada się natomiast nowelizację rozporządzenia w sytuacji, gdy wymienione kwoty należności z tytułu zamieszkania w miejscu będą odbiegały od rynkowych cen najmu mieszkań.

Zmiana, w stosunku do rozwiązania obowiązującego dotychczas, treści § 3 projektowanego rozporządzenia związana jest z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia

15 stycznia 2009 roku (sygn. akt K 45/07), w którym to wyroku Trybunał uznał art. 77 § 1 pkt 2 u.s.p. za niezgodny z art. 10 ust. 1, art. 45 ust. 1 i art. 173 Konstytucji RP – w zakresie w jakim dopuszcza łączenie funkcji orzekania z wykonywaniem czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości lub innej jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Projektowane rozporządzenie dotyczy sędziów sądów powszechnych, mając jednocześnie wpływ na organizację i funkcjonowanie sądów powszechnych, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

2. Skutki finansowe oraz społeczno-gospodarcze rozporządzenia

2.1. Wpływ na finanse publiczne, w tym na budżet państwa i dochody jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie rozporządzenia pozostanie w zasadzie bez wpływu na budżet państwa, ponieważ przepisy rozporządzenia przewidują niewielki, wynikający jedynie z zaokrąglenia kwot, wzrost należności wskazanych w § 6 i 7 projektu rozporządzenia (dotyczy to wysokości podlegających zwrotowi kosztów zamieszkania sędziego w miejscu delegowania, rozliczanych zarówno na podstawie faktur - § 6 projektu, jak i ryczałtowo - § 7 projektu). A zatem, wydatki przeznaczane na należności przysługujące sędziom delegowanym poza stałe miejsce pełnienia służby zostaną sfinansowane w ramach, określonego dla części 37 – Sprawiedliwość, limitu środków zabezpieczonych w ustawie budżetowej na rok 2009.

2.2. Wpływ na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

3. Konsultacje

Projekt rozporządzenia został przekazany do zaopiniowania Krajowej Radzie Sądownictwa oraz Stowarzyszeniu Sędziów Polskich „Iustitia”.

Krajowa Rada Sądownictwa co do zasady pozytywnie zaopiniowała projekt, zgłaszając następujące uwagi:

- 1) wykonywanie obowiązków orzeczniczych w przypadku sędziów delegowanych do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury do prowadzenia zajęć szkoleniowych winno być poprzedzone co najmniej opinią prezesa i kolegium właściwego sądu, w szczególności zwracając uwagę na przepisy ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, zgodnie z którymi ustalenie zakresu czynności sędziego należy do kompetencji prezesa sądu – proponowane kompetencje Dyrektora Szkoły budzą więc wątpliwości natury konstytucyjnej; wyrażono przy tym nadzieję, że przepis ten nie ma na celu obejścia stanowiska Trybunału Konstytucyjnego, co do możliwości orzekania przez sędziów delegowanych do pełnienia czynności administracyjnych w Ministerstwie Sprawiedliwości;
- 2) wątpliwa wydaje się celowość odejścia od wskaźnikowego ustalania maksymalnych kwot kosztów zamieszkania i miesięcznego ryczału, co spowoduje potrzebę częstej nowelizacji rozporządzenia, bądź też utrwalenie z czasem niekorzystnej dla sędziów wysokości tych świadczeń.

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia” nie zgłosiło żadnych uwag do przedłożonego projektu, poza zastrzeżeniem w zakresie redakcji przepisu projektowanego § 3 ust. 2.

Przyjmując wyrażone przez Krajową Radę Sądownictwa i Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia” wątpliwości, dokonano korekty redakcyjnej treści projektowanego § 3.

Przyjmując zaś uwagę dotyczącą celowości odejścia od wskaźnikowego wskazywania maksymalnych kwot podlegających zwrotowi kosztów zamieszkania w obydwu formach (tj. na podstawie faktur oraz miesięcznego ryczału), wyjaśnić należy, że przyjęto założenie nowelizowania przepisów rozporządzenia w celu dostosowania wysokości tych świadczeń do warunków rynku nieruchomości.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie wymaga notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414). Nikt nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.
